

מחודדים

ת"ר ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים נפין (קידושין 5).

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
309

האשה קונה את עצמה מבעלה במיתת הבעל שנאמר 'פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה', ונאמר 'ושנאה האיש האחרון וכתב לה ספר כריתות או כי ימות האיש האחרון' והוקש מיתה לגט שמותרת לעלמא.

קידושין דף י"ד . יום א' פרשת כי תבוא י' אלול תשפ"ג

יום זה הוקדש להצלחת הילד אליעזר בן רחל לתורה ויראת שמים ומידות טובות

נתרם ע"י הוריו ידידינו היקרים ישראל בן מרים לאה וזוגתו רחל בת רבקה שיחיו

יבמה ושומרת יבם וחליצה/עבד עברי במוכר עצמו ומכרוהו בית דין

דף י"ד - ע"א

היבמה נקנית בביאה שנאמר 'יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה' שביאתה הם לקוחיה, אבל לא כסף ושטר שנאמר 'ויבמה' שמשמע ביאה דווקא, וממה שלא כתוב ויבם אלא ויבמה דורשים גם שמיבמה בעל כרחה.

'ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל' - ונקרא שמו - שהעומדים שם בשעת החליצה אומרים חלוץ הנעל חלוץ הנעל.

בישראל בית חלוץ הנעל - שכיון שחלצה נעלו הותרה לכל ישראל, 'להקים לאחיו שם בישראל' שחולצים בבית דין של ישראל ולא בבית דין של עכו"ם או גרים.

יבמה שהיא שומרת יבם מותרת לשוק במיתת היבם, קל וחומר מאשת איש שהיא בחנק והבעל שאוסרה מתירה במיתה יבמה לשוק שהיא בלאו קל וחומר שמיתת היבם שאוסרה מתירה.

אשת איש אינה יוצאה בחליצה מכח קל וחומר מה יבמה שאינה יוצא בגט ואעפ"כ יוצאה בחליצה, משום שנאמר 'ספר כריתות' ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה.

אין יבמה שומרת יבם ניתרת בגט מקל וחומר אשת איש שאינה יוצאה בחליצה ויוצאה בגט משום מיעוט נעל - נעל דווקא, ה' הנעל לרבות שמה שכתוב בקרא וחלצה נעלו, נעלו לאו דווקא אלא הוא הדין של כל אדם, ומה שכתוב נעלו היינו הראוי לו פרט לגדול שאין יכול להלך בו, וקטן שאין חופה רוב רגליו, ומנעל שאין לו עקב.

'השעיר אשר עלה עליו הגורל לה' ועשהו חטאת,' הגורל עושה חטאת ולא קריאת שם חטאת בלי גורל, ולא לומדים קל וחומר מקינין שלא קידש הגורל רק קריאת השם מקדשו ק"ו שעירי יום כיפורים.

קידושין דף י"ג . יום שב"ק פרשת כי תצא ט' אלול תשפ"ג

קידושין בפיקדון ובחוב/קידושין וקניין פחות משו"פ/אינו יודע בטיב/שיעבוד נכסים/מיתת הבעל

דף י"ג - ע"א

אמר לה כנסי סלע זו בפיקדון וחזר ואמר לה התקדשי לי בו לפני מתן מעות מקודשת, לאחר מתן מעות אם אמרה שרוצה בקידושין הרי היא מקודשת, שתקה אינה מקודשת, לרבא הוא הדין אם קידשה במחצלת של הדס שאין בה שווה פרוטה ואחר שקיבלה אמר לה שתתקדש בארבע זוזים הכרוכים בה ושתקה שזה שתיקה לאחר מתן מעות ואינה מקודשת שמה ששתקה משום שלא איכפת לה, לרב הונא בריה דרב יהושע דווקא כשקיבלה לשם שמירה שסברה אם אזרוק וישבר חייבת אבל אם קיבלה לכתחילה בתורת קידושין כשחזר ואמר לה שתתקדש בארבע זוזים שבה אם אינה רוצית בקידושין עליה לזורקה מידה. כנסי סלע זו שאני חייב לכי או שחטף סלע מידה וחזר ואמר לה התקדשי לי בו לפני מתן מעות אם אמרה שרוצה בקידושין מקודשת, שתקה אינה מקודשת משום שהתכוונה לקחת את שלה, אם השתדכו לפני כן מקודשת, לאחר מתן מעות אפילו אמרה שרוצה בקידושין אינה מקודשת שכבר קיבלה לשם פירעון חוב והמעות כבר שלה.

כשם שאין אשה נקנית בקידושי כסף פחות משהו פרוטה כך אין קרקע נקנית בקניין כסף פחות משהו פרוטה, אבל קרקע נקנית בכלי בקניין חליפין אף על פי שאינה שווה פרוטה.

כל מי שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהם, ודיינים המורים הוראה בעריות ואינם בקיאים קשים לעולם יותר מדור המבול.

דף י"ג - ע"ב

שיעבוד נכסים - לשמואל לאו דאורייתא בין מלוה על פה בין מלוה הכתובה בתורה (היינו שאם לא היה כתוב בתורה לא היינו יודעים חיובם) , לכן יולדת שהביאה חטאתה והפרישה עולתה ומתה יביאו יורשיה עולתה, אבל אם לא הפרישה מחיים לא כופים ליורשיה להביא עולתה, אבל אם כתב שטר ושעבד בו נכסיו נשתעבד נכסיו, **לרבי יוחנן** שיעבוד נכסים מדאורייתא בין במלוה על פה ובין במלוה הכתובה בתורה לכן גם אם לא הפרישה עולתה מחיים כופים ליורשיה להביא עולתה.

להלכה מלוה על פה גובה מיורשים שיעבוד מדאורייתא, ואינו גובה מלקוחות שעשו רבנן תקנה לטובת הלוקח כיון שמלוה על פה אין לו קול ולא ידעו שנשתעבדו נכסיו. (מה שגובים מיורשים מדאורייתא היינו דווקא במלוה הכתובה בתורה אבל מלוה על פה גובים מיורשים משום שלא נתנעל דלת בפני לווים)

אל משפחתו, ואפילו נרצע אין קונסים אותו על שאמר לא אצא ועבר על 'כי עבדי הם' שכתוב 'ואיש אל משפחתו תשובו' והפסוק מיידי בנרצע שאינו נוהג אלא באיש.

כתוב 'ועבדו לעולם' והיינו יוכל וכתוב גם 'ואיש אל משפחתו תשובו', שס"ד שלעולם היינו לעולם ממש, ואי כתוב רק ואיש אל משפחתו תשובו ס"ד היינו רק אם עדיין לא עבד שש משנרצע אבל עבד שש משנרצע יוצא בשש גם לפני יוכל לכן כתוב ועבדו לעולם.

דף ט"ז - ע"ב

ישראל הנמכר לישראל לרבי אינו יוצא בגאולת קרובים שבגאולת קרובים הנמכר לעכו"ם נאמר 'יגאלנו' ודורשים יגאלנו לזה ולא לאחר (ועיי' לקמן דף כ"א).

בנמכר לעכו"ם נאמר 'ואם לא יגאל באלה' (בגאולת קרובים) - לרבי באלה הוא נגאל ואין נגאל בשש, לרבי יוסי הגלילי ורבי עקיבא באלה למעט גאולת אחרים וכיון שאין לנו מיעוט למעט שאינו יוצא בשש לומדים שכיר שכתוב מנמכר לישראל שיוצא בשש.

'אם לא יגאל באלה' - לרבי יוסי הגלילי באלה לשחרור ובגאולת שאר כל אדם לשעבוד, שמסתבר גאולת אחרים לשעבוד דאם לשחרור לא יפדוהו, לר"ע 'אלה' לשעבוד ובגאולת אחרים לשחרור, שאם גאולת קרובים לשחרור ימכור את עצמו כל יום, ולרבי שממעט מאלה גאולת שש אינו ממעט גאולת אחרים, ובין גאולת קרובים ובין גאולת אחרים הוא לשחרור.

'ואם לא יגאל באלה ויצא בשנת היובל' אע"פ שכבר כתב שיעבוד עד שנת היובל דקרא אשמועינן שאפילו אם נמכר לעכו"ם שהוא תחת יד ישראל יעבוד עד היובל ולא יבא עליו בעקיפין.

**קידושין דף ט"ז . יום ג' פרשת כי תבוא
י"ב אלול תשפ"ג**

חילוקים בין עבד עברי לכנעני/יציאת עבד עברי ואמה עבריי/דיני הענקה

דף ט"ז - ע"א

עבד עבדי נקנה בשטר, שכתוב באמה עבריה 'אם אחרת יקח לו' הקישה הכתוב לאחרת (אשתו) מה אחרת נקנית בשטר אף אמה, והיינו למ"ד שטר אמה העבריה אדון כותב בתך קנויה לי כדרך שטר קידושין, ולמ"ד אב כותבו על כרחך אינו לומד משטר קידושין, אלא לומד ממה שכתוב 'לא תצא כצאת העבדים' אבל נקנית כקניין עבדים כנענים ויותר מסתבר לומר שבקניין שטר שקונה גם בקניני אישות מלומר בקניין חזקה, או שלכן מהניא הקישה לאחרת והיינו שטר.

עבד כנעני נקנה בחזקה שכתוב 'והתנחלתם אותם לבניכם אחרים לרשת אחוזה' כאחוזה הנקנית בחזקה, אבל עבד עברי אינו נקנה בחזקה שאותם בחזקה ואין עבד עברי נקנה בחזקה. **עבד עברי יוצא בגירעון כסף** שנאמר 'הפדה' שמגרעת מפדיונה ויוצאה.

עבד עברי קונה את עצמו בכסף, שכתוב 'מכסף מקנתו', ובשוה כסף שכתוב 'ישיב גאולתו' ישיב לרבות שוה כסף ככסף, ובשטר שחרור שלא גרע מעבד כנעני, ואם כתב שטר על דמיו היינו כסף, ואם אמר לפני עדים או לפני בית דין צא לא מהני משום שעבד עברי גופו קנוי לרבו וצריך שחרור, ולפיכך הרב שמחל על גרעונו אינו מחול והוא עדיין עבד (הפקד מוציא, אבל אם יאמר לו הרי אתה בן חורין לא מהני).

משנה . עבד עברי נקנה בכסף, בנמכר לעכו"ם שנאמר 'מכסף מקנתו', ולא רק בנמכר לעכו"ם שכל קנינו של עכו"ם שמשלשלים בכסף (לר"ת היינו רק לר"ל אבל לרבי יוחנן קנינו במשלשלים הוא במשיכה וכוונת הש"ס שכל קנינו של עובד כוכבים בעבד עברי הוא בכסף ולא בשטר, ואפילו בקרקעות אין העכו"ם קונה בשטר), אלא גם נמכר לישראל אע"פ שקנינו במשלשלים הוא במשיכה שנאמר 'הפדה' שמגרעת פדיונה מכסף מקנתה, ולא רק אמה עבריה שמתקדשת בכסף אלא גם עבד עברי שנאמר 'כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה' מקיש עבד עברי לאמה עבריה, ולא רק מכרוהו בית דין שיש בו צד קל שנמכר בעל כרחו אלא גם מוכר עצמו מגזירה שווה שכיר שכיר, או ממה שכתוב במוכר עצמו 'וכי תשיג' ומוסיף על ענין ראשון במוכר עצמו לעכו"ם שנקנה בכסף.

עבד עברי נקנה בכסף וקונה את עצמו לסוף שש שנים, ויוצא גם בתוך שש שנים בגירעון כסף, אמה עבריה יוצאה גם בסימנים, הנרצע נקנה ברציעה וקונה עצמו ביובל ומיתת האדון.

לת"ק מוכר עצמו נמכר גם ליתר על שש אע"ג שמכרוהו בית דין נמכר רק שש ולא לומדים מגזירה שוה שכיר שכיר, שהתורה מיעטו שכתוב 'ועבדך שש שנים' זה ולא מוכר עצמו, ולרבי אליעזר זה וזה נמכר רק לשש.

מכרוהו בית דין אינו נמכר יותר משש, ונרצע, ומעניקים לו, ורבו מוסר לו שפחה כנענית, **לרבי אליעזר** ה"ה מוכר עצמו, **לת"ק** דווקא מכרוהו בית דין ולא מוכר עצמו.

**קידושין דף ט"ז . יום ב' פרשת כי תבוא
א" אלול תשפ"ג**

מחלוקת בין ת"ק לרבי אליעזר/יובל/אם לא יגאל באלה

דף ט"ז - ע"א

'ורצע אדוניו את אזנו במרצע' שכתוב במכרוהו בית דין פסוק מיותר, ולדרשה נאמר, און לגזירה שוה לאון שנאמר במצורע והיינו אוון ימין, ו' באזנו **לת"ק** ולא אוון במוכר עצמו, **לרבי אליעזר** לומדים מוכר עצמו ממוכר בית דין מגזירה שוה שכיר שכיר, ואזנו למעט ולא אוון אמה עבריה.

'ואם אמר יאמר העבד' עבד היינו עד שיאמר כן כשהוא עדיין עבד לפני שכלו שש שנים, ה' העבד **לת"ק** למעט אמה שאינה נרצעת, **ורבי אליעזר** שאמה נתמעטה מאזנו אינו דורש ה' שדרך התורה לכתוב כך.

'הענק תעניק לו' שכתוב במכרוהו בית דין **לת"ק** היינו לו ולא למוכר עצמו, **ולרבי אליעזר** לומדים מוכר עצמו ממכרוהו בית דין, לו למעט שאין האדון חייב ליתן הענקתו לבעל חובו אע"פ שקיימא לן כרבי נתן שמי שחייב לחבירו וחבירו חייב לחבירו שמוציאים מזה ונותנים לזה, ולת"ק לא קי"ל כרבי נתן ולא צריך פסוק למעט כן לענין הענקה (**ונחלקו בתוס' אם הלכה כר"ג ולרבינו נתנאל בבע"ח לכו"ע קי"ל כר"ג ונחלקו ת"ק ור"א בשכירות בעלמא**).

'אם אדוניו יתן לו אשה' שכתוב במכרוהו בית דין, **לת"ק** לו ולא למוכר עצמו, **לרבי אליעזר** לומד מוכר עצמו ממכרוהו בית דין והיינו גם בעל כרחו, ות"ק לומד בעל כרחו ממה שכתוב 'כי משנה שכר שכיר' שעובד ביום ובלילה, אע"פ שכתוב 'כי טוב לו עמך' וע"כ שרבו מוסר לו שפחה כנענית בעל כרחו.

עבד עברי יוצא ביובל, מוכר עצמו שכתוב 'ועבדו לעולם', ואפילו מכרוהו בית דין שגנג אין קונסים אותו שכתוב 'ושב

מיתת אביה של אמה עבריה, לר"ל מוציאה מרשות אדון שמה סימנים שאינם מוציאים מרשות אב מוציאה מרשות אדון, מיתה שמוציאה מרשות אב שהרי מעשה ידיה לעצמה שאין אדם מוריש זכות שיש לו בבתו לבנו ק"ו שמוציאה מרשות אדון, למסקנת הש"ס לא קי"ל כר"ל שיש להקשות מה לסימנים שכן נשתנה גופה.

דף ט"ז - ע"ב

בן תשע שנים שהביא שתי שערות אינו סימן גדלות, מבן תשע והגיע לי"ב ולא נשרו לרבי יוסי בר יהודה הוי סימן וחכמים חולקים, מבן י"ג שנים אפילו נשרו אח"כ הוי סימן.

ענק עבד עברי לעצמו ולא לבעל חובו, ענק אמה עבריה אם יש לה אב לאביה, אם אין לה אב לעצמה שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו.

מציאת אמה עבריה לאביה ואין לרבה במציאתה אלא שכר כמה ביטלה ממלאכה בהגבהה.

מעניקים ליוצא בשש שנים שכתוב 'תשלחנו' וכי תשלחנו' ומריבוי תשלחנו מרבים שאר יציאות ביובל, במיתת האדון, אמה עבריה בסימנים.

וכי תשלחנו חפשי מעמך, לת"ק יוצא בגירעון כסף אין מעניקים לו שאין שילוחו מעמך מדעתך, לרבי מאיר מעניקים לו שהוא בכלל שילוחו מעמך שמקבל גרעונו ומשלחו.

בורח צריך להשלים שש שנים ואח"כ מעניקים לו, ואם ברח ופגע בו יובל למחרת אינו בכלל שילוחו מעמך.

קידושין דף י"ז . יום ד' פרשת כי תבוא
י"ג אלול תשפ"ג

חלה/שיעור הענקה/למי מעניקים/ירושת עבד עברי ואמה עבריה ונרצע/גר וגוי לעניין ירושה

דף י"ז - ע"א

חלה כל שש אם עשה אפילו מעשה קל כמעשה מחט אינו חייב להשלים, אם לא חייב להשלים, חלה ד' שנים חייב להשלים (מלמד שחלה חצי זמן יש שהיו רוצים לומר דאינו חייב להשלים כעבד שחלה ג' שנים, תוספות חולק ואינו נוטל אלא מה שהרוויח ששונה עבד שגופו קנוי ואין יכול לעשות מלאכה יותר מיכולתו, או משום שכתוב כי משנה שכר שכיר וכי עבד ג' היינו שני שכיר, אבל מלמד נוטל כפי מה שהרוויח).

וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם הענק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך אשר ברכך ה' אלוקיך תתן לו, - לר' מאיר שוה חמש סלעים מכל מין,

שלומד גזירה שוה ריקם ריקם מפדיון הבן והיינו חמשת סלעים, וכיון שכתב ריקם לפני שלשת המינים צריך חמש סלעים מכל מין, סך הכל חמש עשרה סלעים שיכול להרבות ממין אחד ולמעט ממין אחר, ואינו לומד ריקם ריקם מעולת ראייה והיינו שני סלעים כיון שכתוב אשר ברכך דורשים לרבות ולא למעט, לרבי יהודה סך הכל שלשים שלומד גזירה שוה נתינה נתינה משלושים של עבד ואינו לומד נתינה מערכין והיינו חמישים שתפסתה מרובה לא תפסתה ועוד שעדיף ללמוד עבד מעבד, לרבי שמעון סך הכל חמישים שלומד גזירה שוה מך שכתוב בעבד ממך שכתוב בערכין.

אשר ברכך ה' אלוקיך לרבות כל דבר, ומה שכתוב גורן ויקב, לר' מאיר ללמוד הגזירה שוה של ריקם ריקם על כל אחד משלשת מינים ללמד שצריך סך הכל חמש עשרה, ולרבי יהודה ור"ש שלא למדו גזירה שוה על כל מין לומר שמה

צאן גורן ויקב בכלל ברכה שפרה ורבה, לר"ש יצאו כספים אבל פרדות הם בכלל ברכה שגופם מתרבים, לרבי שמעון בן אלעזר יצאו פרדות אבל כספים הם בכלל ברכה שמתרבים בעיסקא.

דף י"ז - ע"ב

הענק תעניק' - לת"ק בין נתברך הבית בגללו בין לא נתברך בגללו, ומה שכתוב אשר ברכך היינו אם נתברך הבית בשבילו הרבה תוסיף על הענקה, לרבי אלעזר בן עזריה כיון שכתוב 'אשר ברכך' אין מעניקים לו אלא אם נתברך הבית בגללו, ומה שכתוב הענק תעניק משום שדיברה תורה כלשון בני אדם.

עבד עברי עובד את הבן שכתוב 'שש שנים יעבוד' ואינו עובד את הבת ושאר יורש שכתוב 'ועבדך' ומסתברא לרבות את הבן ולהוציא שאר יורשים שבנו הוא תחתיו ליעדה ואם קנה שדה אחוזה שהקדיש אביו אינו יוצאה ממנו ביובל להתחלק לכהנים.

נרצע אינו עובד לא את הבן ולא את הבת שכתוב 'ועבדו' ולא את הבן והבת, אמה עבריה אינה עובדת הבן והבת שכתוב בהענקת נרצע 'ואף לאמתך תעשה כן' ולא כתוב ואף לאמתך כן לומדים שמה נרצע אינו עובד את הבן אף אמה עבריה, והקשה הכתוב לנרצע גם להענקה, אבל לא נתכוון קרא שאף לאמתך נרצע שכתוב 'ואם אמר יאמר העבד' ולא אמה עבריה, נמכר לעכו"ם אינו עובד הבן והבת שכתוב 'וחישוב עם קונהו' ולא עם יורשי קונהו.

עכו"ם יורש אביו מן התורה, - לרבא ממה שצריכה התורה למעט שעבד עברי הנמכר לעכו"ם אינו עובד לבנו מכלל שבעלמא כן יורשו, לרבי יוחנן שכתוב 'כי לבני לוט נתתי את ער ירושה', גר אינו יורש אביו מדאורייתא שצקטן שגולד דמי, ומדרבנן יורשו שלא יחזור לסורו, עובד כוכבים את הגר לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים, גר את הגר אם הורתו של הבן שלא בקדושה ולידתו בקדושה יורשו מדרבנן שמיחלף בישראל גמור.

גר ועכו"ם שירשו את אביהם עכו"ם, גר יכול לומר טול אתה עבודה זרה ואני אטול מעות טול אתה יין נסך ואני פירות כיון שגר אינו יורש אביו דבר תורה לא הוי חליפי ע"ז, אבל אחר שהגיע לידו או נשתתפו אסור.

לוה מעות מן הגר שנתגיירו בניו עמו ומת לא יחזיר לבניו, ואם החזיר אין רוח חכמים נוחה הימנו ואין מחזיקים לו טובה, ואם הורתו של הבן שלא בקדושה ולידתו בקדושה רוח חכמים נוחה הימנו (לר"ת דווקא מלוה שעשה לו טובה שלא יאזן משיב רעה

תחת טובה ולא פקדון, לר"י אין חילוק בין מלוה לפיקדון אלא הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה אין רוח חכמים נוחה הימנו אם נותנו לבנו שלא יאמרו ישראל גמור הוא ואם יבם אשת אחיו יאמרו שאינה זקוקה עוד ליבום, הורתו ולידתו שלא בקדושה רוח חכמים נוחה הימנו).

קידושין דף י"ח . יום ה' פרשת כי תבוא
י"ד אלול תשפ"ג

חילוקים בין אמה עבריה לעברי/נמכר פעם אחת/פדיון אמה עבריה בעל כרח/פירוש בבגדו בה

דף י"ח - ע"א

יש בעברי שאין בעבריה שהעברי יוצא בשנים וביובל ובמיתת האדון מה שאין בעבריה שאם יעדה רבה אינה יוצאה אלא בגט.

ונמכר בגניבתו, ולא בכפילו, ובזממו, וכיון שנמכר

בר יצחק גם אם מעות הראשונות לקידושין ניתנו צריכים דעתה שכתוב 'יעדה' לשון דעה.

'יעדה והפדה' - לרבי יוסי בר יהודה אם בא ליעדה בסוף שש צריך שיהא שהות ביום שאם תצא בגירעון כסף יש עדיין עליה כדי לעשות עמו שוה פרוטה כפי חשבון גרעונה, לסתימת הש"ס משום שסובר מעות הראשונות לאו לקידושין ניתנו, **לרב נחמן בר יצחק** אפילו אם לקידושין ניתנו אמרה תורה שאין יעדה אלא כשיש עליה גרעון שוה פרוטה.

אומר אדם לבתו קטנה צאי וקבלי קידושיך, שהרי למ"ד מעות הראשונות לאו לקידושין ניתנו ולא קיבל אביה קידושיה ואף על פי כן מקדשה בשיוור שוה פרוטה שיש לו עליה, שכשמכרה ידע שהאדון יכול ליעדה לאחר זמן מדעתה והוי כאומר לה קבלי קידושיך.

המקדש במלוה שיש לו עליה משכון מקודשת כשם שמיעד האמה בחוב עבודה שיש לו עליה והיא עצמה משכון.

דף י"ט - ע"ב

מצות יעוד לפי החכמים דמעות הראשונות לקידושין ניתנו, אומר לה בפני שנים הרי את מקודשת לי, מאורסת לי, אפילו בסוף שש שנים סמוך לשקיעת החמה, ונוהג בה מנהג אישות ולא שפחות, שהוי כאומר לאשה התקדשי לי מעכשיו לאחר שלושים יום ובא אחר וקידשה בתוך שלושים שמקודשת לראשון, וביעוד מהני אע"פ שלא אמר האדון מעכשיו בשעת נתינת מעות הראשונות.

המוכר בתו והלך וקידשה לאחר, לרבי יוסי בר יהודה מקודשת לשני משל לאומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שלושים יום ובא אחר וקידשה תוך שלושים שמקודשת לשני ולא אומרים שהקידושין חל למפרע כיון שלא אמר מעכשיו.

המוכר בתו ופסק על מנת שלא ליעד, - לחכמים אם רצה ליעד מייעד שהתנאי בטל מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה, **לרבי מאיר** התנאי קיים אע"פ שסובר שהמתנה על מה שכתוב

בתורה אפילו בדבר שבממון שניתן למחילה התנאי בטל ששאני כאן שכתוב 'וכי ימכור איש את בתו לאמה' שיכול למוכרה רק להיות אמה, בלי יעוד.

מוכרה לפסולים, לחכמים שכתוב 'לאמה' אע"פ שאינה נמכרת להם אלא לשפחות בלבד, ודווקא לחייבי לאוין שקידושין תופסים בהם ושייך כאן יעוד אבל לא לקרובים, ויש תנא שגם לחכמים מוכרה לאביו אם יש לו בן שיכול לקיים בה יעוד, **לרבי אליעזר** מוכרה לחייבי לאוין שכתוב 'אם רעה בעיני אדוניה' שרעה בנישואיה שאסורה לו, ומפסוק לאמה לומדים שמוכרה לקרובים.

פעם אחת שוב אי אתה רשאי למוכרו, - **לרבא** היינו בגניבה אחת שאינו שוה כל גניבתו, אבל בשתי גניבות אפילו לא עמד בדין עד שגנב שתייהם ואינו שוה אלא דמי האחת נמכר וחוזר ונמכר, **לאבבי** שתי גניבות ועמד בדין אחד על שתייהם אינו חוזר ונמכר אבל אם עמד שתי פעמים בדין בין שגנב משני בני אדם בין שגנב מאחד ונמכר ויצא לחפשי חוזר וגנב ממנו חוזר ונמכר, **ולתנא קמא בברייתא** גם בגניבה אחת של אלף והוא שוה חמש מאות נמכר וחוזר ונמכר, אבל בגניבו חמש מאות והוא שוה אלף אינו נמכר כלל, **לרבי אליעזר** כשם שאין נמכר כשהוא שוה אלף והגניבה שוה חמש מאות שנמכר כולו ולא חציו הכא נמי כשהגניבה שוה אלף והוא שוה חמש מאות שאינו חוזר ונמכר שנמכר בגניבתו ולא בחצי גניבתו.

מפדים אמה עבריה בעל כרחה, - **לרבא** בעל כרחה באדון שאפילו אם אין ממון לפדותה כותבים לו שטר על דמיה ותתנם לו כשתשיג ידה, אבל בעבד עברי אין כופים האדון לכך כל זמן שאינו נותן לו דמי הפדיון, **לאבבי** גם באמה עבריה אין כופים האדון לכך אלא כופים האב לפדותה משום פגם משפחה, ואין לחוש שיחזור וימכרנה לסובר שאינה נמכרת ונשנית אבל בעבד עברי אין כופים בני המשפחה משום פגם משפחה משום שיחזור וימכור את עצמו.

דף י"ח - ע"ב

'לעם נכרי לא ימשול למכרה בבגדו בה' - **לרבי עקיבא** יש אם למקרא וקרי בבגדו שכיון שיעדה האדון ופירש טליתו עליה (שהרי חייב בשאר כסות ועונה)

וגירשה שוב אין האב יכול למוכרה לשפחות, וכן אם קיבל בה האב קידושין ונתגרשה אינו יכול למוכרה, לא יעדה וחזרה אצל אביה והיא עדיין קטנה יכול למוכרה, **לרבי אליעזר** יש אם למסורת וכתוב בבגדו שכיון שבגד בה ומכרה שוב אינו יכול למוכרה, אבל יכול למוכרה לשפחות אחר אישות, **לרבי שמעון** יש אם למקרא ולמסורת ואינו מוכרה לא לשפחות אחר אישות ולא לשפחות אחר שפחות, **לרבי יוסי בר יהודה** גם אם אינו מוכרה אחר אישות היינו רק אם קיבל בה אביה קידושין אבל יעדה האדון חוזר האב ומוכרה לשפחות, כיון שהאב לא קידשה שסובר שמעות הראשונות לאו לשם קידושין ניתנו ומייעד לה בעבדות שיש לו עליה.

איבעיא אם יעוד אירוסין עושה ואין האדון יורשה ואם הוא כהן אינו מטמאה לה.

יעדה האדון ומת שהיא אלמנה שלפי רבי יוסי בר יהודה יכול האב למוכרה, יכול גם למוכרה לכהן גדול, גם למ"ד שאין מוכרה לקרובים משום שצריך שיהא אפשר ליעדה היינו דווקא חייבי כריתות שלא תפסי בה קידושין אבל אלמנה לכהן גדול שהוא חייבי לאוין תפסי בה קידושין (ומזה הוכיח הש"ס שיעוד אירוסין עושה שאילו נישואין עושה הרי יצא מרשות אביה ואינו יכול למוכרה, אבל לרב נחמן בר יצחק שגם לרבי יוסי בר יהודה מעות הראשונות לקידושין ניתנו על כרחך היינו רק לר"א שמוכרה לאישות אחר שפחות ואין להוכיח מכאן שיעוד אירוסין עושה).

קידושין דף י"ט . יום ו' פרשת כי תבוא ט"ו אלול תשפ"ג

פרטים במצות יעוד

דף י"ט - ע"א

אין האדון מייעד האמה העבריה לבנו הקטן משום שאין יעוד אלא מדעת, או משום שצריך בנו כמוהו ומה הוא גדול אף בנו גדול.

'איש אשר ינאף את אשת איש', איש פרט לקטן, **אשת איש** פרט לאשת קטן, וצריך קרא למעוטי אשת קטן באופן שיש לו בה אישות ואף על פי כן אין הבא עליה חייב משום אשת איש, וכגון יבם בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו שקנאה.

'אשר לא יעדה' כשמיעד אותה צריך להודיעה שתקבל עליה, **לאבבי בריה דרבי אבהו** היינו לפי רבי יוסי ברבי יהודה שמעות הראשונות שקיבל האב לא לקידושין ניתנו והיעוד נעשה בחיוב עבדות שיש לו עליה ואם אינו מודיעה אין כאן קידושין, **לרב נחמן**

גלופה - 0527-126-278

הספר

מישנת פינחס

על ירח האיתנים

ממשנתו ותורתו

ופרי פנקסו ומתוך

שיחותיו של

הנאמן החסיד הרב

פינחס רחזנצ'ניץ זצ"ל

ניתן להשיג את הספר

בטלפון: 02-5380479

או - 052-7111235

או E-mail - M052711123@gmail.com